

GALERIJA UMJETNINA BRANISLAV DEŠKOVIĆ, 2024.

Galerija umjetnina »Branislav Dešković« smještena u renesansno-baroknoj palači u Bolu dobila je ime po značajnom hrvatskom kiparu Branislavu Deškoviću, rođenom u Pučišćima. Ta prva zbirka moderne i suvremene likovne umjetnosti na Braču - umjetnosti dvadesetog stoljeća, sabire djela kipara i slikara rođenih na Braču, onih kojima je naš otok zavičaj, koji su ovdje trajno ili povremeno boravili, ili borave i danas. Riječ je ponajprije o hrvatskim umjetnicima, ali i drugima koji su u ovom podneblju nalazili obilje nadahnuća za svoj rad. Na kronološkom čelu te bogate zbirke stoji prvi hrvatski moderni kipar, Bračanin Ivan Rendić, slijedi zavidan broj Deškovićevih djela, tako da upravo ovdje možemo pratiti razvojne faze našeg vrsnog kipara-animalista. Deškovićeva djela i trag njegove osobnosti dali su u Pučišćima prve poticaje kiparu Valeriju Michieliju, ekspresivnom egzistencijalistu hrvatske umjetnosti... Najbolji dio opusa Ignjata Joba nastao u Supetru na Braču nalazi se upravo u našoj Galeriji. Razgledavajući je možemo naći i ostala zanimljiva, pa i najveća umjetnička imena, kao što su Emanuel Vidović, Ivan Meštrović, Lily Garafulić Janković, Jerolim Miše, Marino Tartaglia, Karlo Mijić, Juraj Plančić, Oton Postružnik, Ksenija Kantoci, Frano Šimunović, Ivo Šebalj, Ivo Dulčić, Raoul Goldoni, Šime Perić, Edo Murtić, Ljubo Ivančić, Tonka Petrić... Postav Galerije očitava spektar izraza umjetnika na različite načine vezanih za Brač, a istodobno evocira razvoj hrvatske likovne umjetnosti dvadesetog stoljeća. Ova Umjetnička zbirka zaštićeno je kulturno dobro Republike Hrvatske.

2. ZAŠTITA

2.1. Preventivna zaštita

Uz redovito održavanje čistoće i funkcionalnosti prostora, stručni djelatnici tvrtke Atesti i procjene d.o.o. obavili su pregled i ispitivanje vatrodojavnog sustava.

UREĐENJE ANEKSA

Sanacija i uređenje aneksa u prizemlju

Početak godine, nakon dodatnih konzultacija s Vodovodom Brač, dovršeni su započeti radovi na dijelu sanacije izložbenog prostora u prizemlju (aneksu) Galerije umjetnina Branislav Dešković koji su uključivali izradu betonske podloge, postavljanje hidro izolacije, nabavu kamenih ploča uz obradu antikato, postavljanje pločnika, nabavu i izradu kamenog rigola i kamenog cokla, nabavu i ugradnju kamenih klupica, skidanje stare žbuke te ponovno žbukanje i fugiranje, izradu kamene jerte, izradu izoliranog upojnog bunara za muljnu pumpu i dr.

Potom je postavljena nova staklena stijenka, odnosno dvokrilna automatska vrata (kompleta sa senzorom) čime je unaprijeđena zaštita i vidljivost izložaka, te protočnost posjetitelja izložbi.

3. DOKUMENTACIJA (Inventarna knjiga)

Inventarna knjiga, koja se vodi u računalnom programu M++, trenutno sadržava 452 jedinice.

9. IZLOŽBENA DJELATNOST

Uz izložbe u novouređenom aneksu, 2024. godinu rezervirali smo za prikaz novog stalnog postava i odlučili kronološki upriličiti sve tri etaže naše vrhunske kolekcije, načivši presjek važnih umjetničkih imena. Nakon intenzivnih zahvata na uređenju manjeg izložbenog prostora u dvoru Galerije tzv. aneksa, taj je prostor postao ekskluzivnim mjestom otvorenja ljetnih izložbi. Prva takva bila je izložba SLEEP / RESET / DELETE akademske slikarice Gorane Težak. Velikim triptihom u tehnici ulja na platnu i pokojom manjom slikom uvela nas je u teme odnosa čovjeka i tehnologije, prikazavši svoja razmišljanja o budućnosti. Uslijedilo je otvorenje izložbe slikara, grafičara, kipara i restauratora Zorana Durbića. Vibrantni crteži ovog majstora različitih medija u originalnoj tehnici kuhanog uljanog pastela mogli su se pogledati tijekom prve polovice kolovoza. Početak pod sezone ostavili smo za obilježavanje stote obljetnice Cvijete Job, naše poznate ilustratorice i slikarice. Upriličili smo malu posebnost iz opusa ove junakinje bajkovitog izričaja. Cvijeta je svoje rano djetinjstvo provela u Supetru na Braču zato ne čudi da je u svoje stvaralaštvo unijela duboku naklonost prema mistici života na otoku. Na izložbi posjetitelji su mogli vidjeti radove i teme zaodjenute datostima otočkog kraja, od Splitske na Braču do Žrnova na Korčuli. Izložbu su prigodno otvorile Branka Hlevnjak i Rhea Ivanuš, autorice knjige "Cvijeta Job - Majstorica minijature".

Izložba Gorane Težak

- Naziv izložbe: SLEEP / RESET / DELETE
- Vrijeme trajanja: 17. srpnja – 30. srpnja 2024.
- Autori stručne koncepcije: Tino Vuković, Jasna Damjanović
- Autori likovnog postava: Tino Vuković, Gorana Težak
- Autorica predgovora: Jelena Šimundić Bendić
- Opseg (broj eksponata): 8
- Vrsta: umjetnička, samostalna, pokretna
- Tema: Slikarski konglomerati apstraktnih i nadrealnih promišljanja odnosa čovjeka i tehnologije
- Korisnici: Šira publika

Životopis:

Gorana Težak (Pula, 1985.) magistrirala je na studiju Slikarstva Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu, u klasi prof. Art. Duje Jurića. Sudjelovala je na nekoliko humanitarnih aukcija i likovnih rezidencija od kojih se ističu boravci u Sloveniji (Medana), Italiji (Varese) i Njemačkoj (Leipzig) kao i rezidencija Warberg ob der Aist u Austriji. Članica je HDLU-a Istre, HZSU-a i HDLU-a Zagreb. Izlagala je na 25 samostalnih i 38 grupnih izložbi u zemlji i inozemstvu. Njezine slike nalaze se u brojnim umjetničkim kolekcijama. Živi i radi u Zagrebu i Puli.

Predgovor izložbe - Jelena Šimundić Bendić:

Izraz eat, sleep, repeat postao je popularan na društvenim mrežama i u internet kulturi 2010-ih godina kao općeniti opis monotonije svakodnevnog života koji se svodi na jednostavne aktivnosti poput jela, spavanja i ponavljanja istih rutina. Slikarstvo Gorane Težak prepoznatljivo je kao prostor istraživanja kompleksnosti suvremenog društva, prikazivanja odnosa digitalnog i analognog svijeta, prirode i tehnologije, često kroz prizmu postkapitalističke kritike i ekološke svijesti. S druge strane, autoričina lucidna jezična igra u SLEEP RESET DELETE implicira kritiku modernog digitalnog svijeta, u slikarskom ciklusu koji istražuje složene odnose između dvije stvarnosti - stvarne i virtualne, analogne i digitalne.

Umjetnost, u ovom slučaju recentni radovi Gorane Težak i njihov prostor slike predstavljaju treću dimenziju kojom autorica premošćuje, bolje bi bilo reći sukobljava pojavnosti stvarnog i digitalnog svijeta. U tu svrhu prostor slike je "žrtvovan", destabiliziran je i narušen u spoju dva suprotna svijeta. Djelomično apstraktan likovni izraz nosi rijetko prepoznatljive motive amorfnih organskih nakupina ili pak fragmente prirodnog pejzaža koji zajedni ledbu u hibridnom svijetu prostora slike, u kojem se tek ponegdje manifestira tektonski definirano područje. Jedini prepoznatljivi, precizno naznačeni motivi odnose se na računalne simbole poput znaka učitavanja sadržaja, koji nam lukavo govore kako slika još nije dovršena, bit će potpuno "loadana" tek u nečijoj svijesti.

Rasvijetljenu paletu dopadljivih pastelnih tonova autorica prepoznaje kao tipičnu u suvremenoj internet kulturi koju ovdje koristi baš kao mamac koji nas uvlači u virtualnu stvarnost. No, u esenciji ovog ovog slikarstva nema ničeg dopadljivog, usuđujem se reći kako vlada intenzivna energija i subverzivni sentiment, kritika hibridnog života kojeg svi vodimo koristeći različite tehnološke i online resurse, od obavljanja svakodnevnih poslova do izgradnje i reprezentacije vlastitog identiteta. Da se radi o najmanje neobičnom iskustvu življenja, nadrealnoj atmosferi koja preplavljuje naše živote, koja distorzira našu percepciju izraženo je u formi i sadržaju ovih radova, koji evociraju slikarstvo Salvadora Dalija, atmosferu Narcisove metamorfoze ili pak u pojedinim motivima interpretiraju rastopljene forme Postojanosti pamćenja.

Vratimo se na inicijalnu misao ovog teksta, kao što nam to i sam naslov implicira. Reset može značiti potrebu za vraćanjem na početak ili promjenom trenutnog stanja, što može reflektirati želju za prekidom monotonije ili digitalne ovisnosti. Izraz može ukazivati na potrebu za svjesnijim i zdravijim odnosom s tehnologijom, gdje se osoba može osjećati zarobljeno u cikličkoj rutini konzumiranja sadržaja i digitalnih interakcija. Stoga, ovaj slikarski ciklus Gorane Težak, otkriva nam se dvojako, kao kritika, ali i kao nada u dobru staru budućnost.

Izložba Zorana Durbića

- Naziv izložbe: Bez naziva
- Vrijeme trajanja: 2. kolovoza – 17. kolovoza 2024.
- Autori stručne koncepcije: Tino Vuković, Jasna Damjanović
- Autor likovnog postava: Tino Vuković
- Autorica predgovora: Ana Čukušić
- Opseg (broj eksponata): 11
- Vrsta: umjetnička, samostalna, pokretna

- Tema: Crteži rađeni u originalnoj tehnici kuhanog uljanog pastela
- Korisnici: Šira publika

Životopis:

Slikar, grafičar, kipar i restaurator Zoran Durbić rođen je 20. ožujka 1958. godine u Zagrebu. Diplomirao je slikarstvo 1986. godine u klasi profesora Đure Sedera na zagrebačkoj akademiji likovnih umjetnosti. Od 1987. do 2023. radio je kao konzervator-restaurator savjetnik na odjelu za štafelajno slikarstvo Hrvatskog restauratorskog zavoda Zagreb. U neprekidnom istraživanju likovnih tehnika i materijala, Durbić svoje slike, crteže, grafike i skulpture više od četrdeset godina s uspjehom izlaže u Hrvatskoj i inozemstvu.

Predgovor izložbe – Ana Čukušić:

Bilo da je riječ o grafikama ili slikama, svako likovno djelo, bez obzira na daljnji medij izvođenja, u svojim temeljima ima crtačku dionicu. Svoj inicijalni oblik, prvi izazov i provjeru zadobiva u crtačkoj disciplini. Temeljne instance kompozicija akademskog slikara i konzervatora-restauratora Zorana Durbića su crtež i boja. Crtež je za autora konkretizacija same misli, ideje. On je najjednostavniji i najprimarniji identifikator subjektivnog doživljaja svijeta, misaonih bespuća i nesvjesnih predjela u nama. Izvornost crteža proizlazi iz prvog kontakta s crtačkom podlogom, prve podvučene linije. Durbićev crtež je ujedno figurativan i apstraktan, nijedna polovica ne prevladava, nego se naizmjenično javljaju i smjenjuju prateći autorovu unutarnju ritmiku, evidentno je tu autor usvojio i pokoju Sederovu lekciju.

Uglavnom ga ritmika vodi prema ljudskom liku, siluetama predimenzioniranih ruku-krila, kukuljicama koje ih nagovještaju svojim oblikom. Ipak, crtež nema potpuni primat nad kompozicijom i nastupa ravnopravno s kolorističkim dijelom. Kod Zorana Durbića crtež ne dolazi kao skica koju se potom koloristički nadograđuje, nego kao pronađeni oblik unutar obojene plohe, suptilno linijski opisan i izdvojen, koji konkretizira raspršene poteze boje. Otok usred mora. Crtežu prethodi boja kao što misli prethodi emocija. Navedeno se dokazuje neospornim prepuštanjem kolorističkom govoru, kreiranjem uvjetno rečeno kolorističkog "kaosa" na podlozi, za kojeg će pod utjecajem istočnjačkih mislioca autor tvrditi da je najveći stupanj kreacije. U odabranim crtežima vidljivi su široki pojasevi intenzivnih tonova, slobodno tretirane plohe čistog kolorita, kao i pažljivo odvažan odnos toplijih i hladnijih tonova. Može se govoriti o nalaženju kromatskog arhetipa. Zažarena, žuta i krvavocrvena boja pozadine doprinosi dojmu irealnosti i potvrđuju Durbićev ekspresionistički nerv. Negdje prevlast preuzima gusti kolorit, a drugdje su boje ukroćene, a radovi zbog prevage grafizma prozračniji i lirskiji. Izloženi radovi izvedeni su u tehnici visokog tiska linoreza, no naglasak izložbene cjeline je na crtežima nastalim u tehnici uljnog pastela, rezultata mnogobrojnih autorovih istraživanja medija i materijala. Fascinacija likovnim tehnikama, starim tehnologijama i materijalima autora nerijetko vodi u eksperiment, što govori o stanovitom rastojanju od vodećih umjetničkih trendova i mjestu slobode koje implicira različite kreativne mogućnosti. Durbićevi koncepti neprestano bujaju ne slijedeći uobičajenu putanju ni očekivano smirivanje životne dinamike.

Izložba Cvijete Job, povodom 100-te godišnjice od njena rođenja

- Naziv izložbe: Bez naziva
- Vrijeme trajanja: 2. kolovoza – 17. kolovoza 2024.
- Autori stručne koncepcije: Tino Vuković, Jasna Damjanović
- Stručne suradnice: Vesna Balabanić, Stana Jeličić
- Autori likovnog postava: Tino Vuković, Jasna Damjanović
- Autor predgovora: Branka Hlevnjak, Rhea Ivanuš
- Opseg (broj eksponata): 14
- Vrsta: umjetnička, samostalna, pokretna
- Tema: Slikarske minijature zaodjenute otočkim pričama, običajima i legendama
- Korisnici: Šira publika

O Cvijeti Job i povodu za izložbu (ukratko):

Cvijeta Job diplomirala je slikarstvo na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu 1951. u klasi prof. Vjekoslava Paraća, a specijalku polazila kod prof. Marijana Detonija. Pripada joj vodeće mjesto u hrvatskoj sitnoslici druge polovine 20. i početka 21. stoljeća. Njezine minijature originalan su spoj slike i grafike u kojem kompoziciju skladnih boja opliče filigranska šara, asocirajući na tradicionalno bogatstvo imaginarnog veza. Već 1947. započinje ilustrirati priče i bajke, a zbog svoje originalne i vrhunske slikovitosti dosegla je najveća nacionalna, državna i međunarodna priznanja među kojima je Certificate of Honor International Board on Books for Young People (BBYP) of Hans Christian Andersen Award Jury za ilustracije 'Najljepših priča' Ivane Brlić Mažuranić (1970.). O Cvijeti Job snimljen je TV film prema scenariju Sunčane Škrinjarić. Umrula je u Zagrebu 18. lipnja 2013.

Krajem rujna u našoj Galeriji umjetnina Branislava Deškovića otvorili smo izložbu ilustratorice i slikarice Cvijete Job. U ciklusu 'Ljetne izložbe u Galeriji na otoku', povodom stote obljetnice njezina rođenja upriličena je mala posebnost iz opusa ove junakinje bajkovitog izričaja. Cvijeta Job, vodeća hrvatska minijaturistica svih vremena, rano djetinjstvo provela je u Supetru na Braču i zato ne čudi da je u svoje stvaralaštvo unijela duboku naklonost prema mistici života na otoku. Za ovu temu odabrana su djela iz zbirke njezine obitelji i prijatelja.

Kad je Cvijeta imala četiri godine, 1928., obitelj se preselila u Supetar na Brač jer joj je majka Živka Cvetković tamo dobila posao učiteljice. Od malena, Cvijeta je bila duboko je povezana s ocem, slikarom Ignjatom Jobom. Dok je slikao ulja na platnu, u njegovom ateljeu ona je imala svoje mjesto na klupici - papir, kist, boje i slikala je svaki dan. Otac joj je, oduševljen nakon jednog njezina crteža, rekao da i ona mora postati slikarica.

Na izložbi u Bolu zastupljeni su bili radovi zaodjenuti temama otočkog kraja, od Splitske na Braču do Žrnova na Korčuli. Otvorenje je proteklo uz promociju monografije 'Cvijeta Job - majstorica minijature' autorica Branke Hlevnjak i Rhee Ivanuš koje su na jednom mjestu sabrale bogati opus ove umjetnice, ali i široj javnosti otkrile manje poznate detalje iz njezina života.

Novosti u stalnom postavu

Ove godine posjetitelji su mogli vidjeti na tri etaže kronološki zaokružen fundus Galerije umjetnina Branislava Deškovića, odnosno sukus hrvatske umjetnosti 20. stoljeća u malom. Novinama u stalnom postavu naglasili smo recentnije radove u prizemlju, upriličili i osvježili presjek umjetničke produkcije od 60- tih do 80-tih godina, izloživši djela koja su bila pohranjena zbog velikih retrospektiva. Postav smo upotpunili radovima autora Raoula Goldonija, Ive Dulčića, Otona Postružnika, Ede Murtića, Marije Ujević-Galetović, Tomislava Ostoje, Šime Perića i Joška Eterovića. Posjetiteljima je bilo omogućeno svakodnevno vodstvo kustosa kako bi stekli bolji uvid u kontekst nastanka Galerije i značaj zastupljenih umjetnika. Galerija umjetnina Branislava Deškovića ima edukativnu ulogu u bolskoj kulturnoj sredini. Njen stalni postav svjedoči razvoj likovne misli i osobne doživljaje intelektualaca koji su iskusili otok kroz njegovu kompleksnu povijest. Naša je zadaća očuvati ideje i baštinu za buduće generacije, cirkulirati djela iz opsežnog fundusa te ih smisleno prezentirati unutar volumena zgrade u kojoj je smještena ova zbirka.

Galerija na otoku oduvijek je bila glavno sjecište umjetnika, poznavatelja i zaljubljenika u vrhunsku umjetnost, a njena vrata otvorena su za sve posjetitelje željne upečatljivog vizualnog iskustva, učenja i kontemplacije u prekrasnim prostorima stare palače.

Izložba restauriranih jaslica akademskog kipara Roberta Jozića

Uoči božićnih blagdana upriličili smo izložbu velikih jaslica u novouređenome prostoru naše palače. Nastale iz radionice Centra za kulturu Bol pod vodstvom akademskog kipara Roberta Jozića ove jaslice više godina krasile su prostor bolske Lože. Zbog dužeg izlaganja vanjskim vremenskim uvjetima bilo ih je potrebno obnoviti i urediti za što su se pobrinuli profesorica Ada Seferagić i kustos Tino Vuković. Blagdansko ozračje na otvorenju izložbe pjesmom je upotpunila Ana Hero s gitarom, uz prigodne zalogaje koje nam je pripremila Srednja škola Bol. Ova izložba lijep je primjer prisne suradnje Galerije umjetnina Branislava Deškovića sa lokalnom zajednicom.

Bolsko lito u Galeriji

Sredinom srpnja Galerija je ugostila program „Bolskog lita“ iz ciklusa klasičnih koncerata. Glazbene gošće bile su flautistica Silvija Štajcer-Šaban i Nina Ferić za klavirom. Ovaj koncert nastavak je odlične suradnje Centra za kulturu Brač – Galerije umjetnina i Centra za kulturu Bol.

10. IZDAVAČKA DJELATNOST GALERIJE

Tiskani su pojedinačni katalozi i plakati uz izložbe, a Centar za kulturu Brač potpomogao je reizdanje monografije 'Cvijeta Job - majstorica minijature' autorica Branke Hlevnjak i Rhee Ivanuš.

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

11.1. Vodstva

Omogućeno je svakodnevno vodstvo za posjetitelje na hrvatskom i engleskom jeziku kroz stalni postav i aktualne izložbe u Galeriji.

12. ODNOSI S JAVNOŠĆU (PR)

<https://www.turistickeprice.hr/bolska-galerija-umjetnina-cuva-neka-od-najvecih-blaga-hrvatske-umjetnosti-20-stoljeca/>, 18. 3. 2024.

<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=466268986155516&id=100083172558526&set=a.252246884224395>, 12. 7. 2024.

<https://dalmatinskiportal.hr/zivot/izlozba-cvijete-job-u-bolu-na-bracu/212305>, 21. 8. 2024.

<https://www.flickr.com/photos/30536324@N04/53947707632>, 26. 8. 2024.

https://www.facebook.com/centarzakulturubrac/posts/pfbid0xgWYo6Rn91TxgNbGSLFDmseggmCX8WfmfAMHQSyUjwahrPLvy9Biahyy2oUVPESknl?locale=hr_HR, 08. 12. 2024.

<https://www.morski.hr/najzaslužnijima-za-turizam-u-bolu-dodijeljena-priznanja/>, 08. 10. 2024.

https://www.tripadvisor.com/Attractions-g608703-Activities-c49-Brac_Island_Split_Dalmatia_County_Dalmatia.html, 25. 10. 2024.

https://www.youtube.com/watch?v=IXQnG_dZynI, 10. 11. 2024.

https://www.tripadvisor.com/Attractions-g608703-Activities-c49-Brac_Island_Split_Dalmatia_County_Dalmatia.html,

https://www.facebook.com/centarzakulturubrac/posts/pfbid02HfnUzoB7pCQGSu618oa8ctVBo47UfKTQ5ZAuCBtQ6Cm5XPZr1gRSnKiV9Xku7vcUl?locale=hr_HR, 06. 12. 2024.

https://www.facebook.com/centarzakulturubrac/videos/1994745537692495/?locale=hr_HR, 18. 12. 2024.

<https://www.youtube.com/watch?v=xVZgrF3aR0M>, 19. 12. 2024.

PRIZNANJE TZO BOL GALERIJU UMJETNINA BRANISLAV DEŠKOVIĆ

Turističko vijeće TZO Bol na svojoj sjednici od 19. rujna 2024. donijelo je odluku da se Galeriji Branislav Dešković dodijeli Priznanje i Statua „**Za spomeničko, kulturno i umjetničko blago u funkciji turizma Bola**“.

Priznanje je uručeno Jasni Damjanović, ravnateljici Centra za kulturu Brač i Tinu Vukoviću, kustosu-voditelju Galerije na svečanoj sjednici Skupštine TZO Bol 7. listopada 2024. godine a povodom obilježavanja Dana TZO Bol te obilježavanje 70 godina od osnutka Turističkog društva Bol.